

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobce: **M. V.**, nar. X
státní příslušnost Ukrajina
t. č. pobytem X

zastoupen advokátem JUDr. Pavlem Pokorným
sídlem Veverkova 1343/1, Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 19. 5. 2021, č. j. OAM-154/ZA-ZA11-K01-2021,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny, kterou Česká republika považuje (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu (§ 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb.).
2. Vzhledem k výpovědi žalobce a ke shromážděným informacím o zemi původu lze podle žalovaného považovat v případě žalobce Ukrajinu za bezpečnou zemi původu. Žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

neprokázal opak. Žalobce žil na Ukrajině v obci V. v Černovické oblasti, tedy v bezpečné části Ukrajiny. Za důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu označil přání žít v ČR s manželkou a synem. Manželka žalobce je ukrajinské státní příslušnosti, stejně jako jejich společný nezletilý syn. Žalobce žije ve společné domácnosti také s dalšími dětmi manželky, z nichž jedno má českou státní příslušnost.

3. Podle žalovaného je zřejmé, že jediným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha žalobce o legalizaci pobytu na území ČR poté, kdy byla jeho žádost o povolení k přechodnému pobytu zamítnuta. Z výpovědi žalobce také vyplynulo, že Ukrajinu spolu se svou ženou navštěvují. Nelze dovodit, že by ČR byla jedinou zemí, kde by mohl žalobce se svou ženou a synem realizovat rodinný život. Žalobce má možnost využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nebo bezvízového styku s Ukrajinou. Žalobcová žádost o povolení k přechodnému pobytu byla zamítnuta z důvodu nedoložení potřebných podkladů a nebylo rozhodnuto o vyhoštění žalobce. Zamítnutí žádosti o pobytové oprávnění proto neznamená nemožnost podání nové žádosti.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítl, že na území ČR žije jeho manželka, která zde má povolen trvalý pobyt, a jejich syn (nar. 2018). Manželka má ještě čtyři další děti, z nichž jedno má státní občanství ČR, ostatní tři mají povolen trvalý pobyt. Žalobce žádal o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny, jeho žádost však byla zamítnuta a v současné době probíhá řízení o žalobě proti zamítnutí žádosti. Žalobce již jednou žádal o mezinárodní ochranu (v roce 2018), tato žádost byla také zamítnuta. O mezinárodní ochranu nyní požádal, aby zde mohl žít s manželkou a synem. V posuzované věci je třeba zohlednit dodržování lidských práv, zejména práva na společný život s rodinou, především dětmi. V případě zamítnutí žalobcovy žádosti by tato práva byla hrubě porušena. Žalobce nemá na Ukrajině žádná rodinná ani majetková pouta. Naopak v ČR má veškeré rodinné zázemí. Rodinné vztahy by byly odchodem žalobce na Ukrajinu zpřetrhány, což by představovalo citovou i materiální újmu. S ohledem na ekonomickou situaci na Ukrajině by rodinní příslušníci žalobce (pokud by jej chtěli následovat) v podstatě nebyli schopni opatřit si práci a bydlení. Je také třeba přihlídnout k Úmluvě o právech dítěte. V případě, že by žalobce chtěl podat novou žádost o pobytové oprávnění, musel by čekat přinejmenším do září z důvodu kvót na konzulátu ve Lvově.
5. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí a správní spis. Zdůraznil, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou v zákoně o azylu taxativně uvedeny. Pod tyto důvody nelze podřadit důvod, pro který o mezinárodní ochranu požádal žalobce – setrvání na území ČR z rodinných důvodů.

III. Posouzení žaloby soudem

6. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 7. 6. 2021; žaloba byla odeslána dne 17. 6. 2021), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť oba účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (žalovaný výslovně, žalobce implicitně).
7. Žaloba není důvodná.

8. Žalobce brojí proti zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle kterého se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, „*jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze*“.
9. Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) byla zařazena mezi bezpečné země původu novelou vyhlášky č. 328/2015 Sb. provedenou vyhláškou č. 68/2019 Sb.
10. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu se uplatní vyvratitelná domněnka, že země původu dodržuje mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, a že tedy žadateli nehrozí pronásledování ani vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Je proto na žadateli, aby tuto domněnku vyvrátil.
11. Například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli [...]. Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu*“ (zdůraznění doplněno). Tentýž názor Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS. V poslední době jej pak potvrdil např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, a v usneseních ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 61/2021-36, ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-34, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-34, či ze dne 4. 12. 2020, 3 Azs 129/2020-68.
12. Soud se shoduje s žalovaným, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že Ukrajinu ve vztahu k jeho osobě za bezpečnou zemi původu považovat nelze. V žádosti uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá proto, že má v ČR manželku a dítě. Dodal, že „*doma není co dělat. Manželka to sama tady neutáhne, hypotéka, barák, děti. Jiné důvody k podání žádosti o mezinárodní ochranu nemám*.“ Dále uvedl, že z Ukrajiny přicestoval naposledy v únoru 2020, kde byli spolu s manželkou přibližně 14 dní. Připustil, že po zamítnutí předchozí žádosti o mezinárodní ochranu se na Ukrajinu třikrát vrátil (dvakrát v roce 2019, jednou v roce 2020). Shodné skutečnosti žalobce uvedl také v rámci pohovoru ve správním řízení. Popsaný důvod žádosti o mezinárodní ochranu potvrzuje také žalobní argumentace.
13. S ohledem na žalobcem tvrzené skutečnosti soud souhlasí s žalovaným, že žalobce neprokázal, že by Ukrajina nebyla v jeho případě bezpečnou zemí původu. Žalobcem uvedené skutečnosti zcela zjevně nesvědčí o tom, že by mu hrozilo v zemi původu pronásledování nebo vážná újma, a že by tak země původu nebyla pro něj bezpečnou. Žalobce uvedl, že pochází z obce Voloka v Černovické oblasti, tedy mimo části Ukrajiny, které jsou vyhláškou z konceptu bezpečné země původu vyňaty (výjimka se vztahuje pouze na poloostrov Krym a části Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů). Označení Ukrajiny za bezpečnou zemi původu (s uvedenými výjimkami) přeneslo na stranu žalobce břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně toho, že Ukrajinu za bezpečnou zemi ve vztahu k němu považovat nelze. Rozsah a obsah jím sdělených

informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by pro něj Ukrajina bezpečnou zemi původu skutečně nepředstavovala. Tento závěr žalobce v žalobě nijak nezpochybnil.

14. Ve správním řízení stejně jako v žalobě žalobce zmínil, že na území ČR žije jeho manželka a syn, kteří jsou ukrajinské státní příslušnosti, a společnou domácnost s nimi sdílí také manželčiny děti, z nichž jedno má české státní občanství. Byť žalobce výslovně neuvedl, že by se na základě těchto skutečností dovolával aplikace humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) téhož zákona, soud pro úplnost doplňuje, že žalovaný není v případě využití institutu bezpečné země původu povinen odůvodnit neaplikaci § 14 a § 14a zákona o azylu. Tento závěr potvrdil Nejvyšší správní soud v četné judikatuře, zejm. výše citovaném rozsudku č. j. 7 Azs 347/2020-23 (viz také např. usnesení ze dne 11. 11. 2020, č. j. 6 Azs 240/2020-36, nebo výše citovaná usnesení č. j. 1 Azs 49/2020-32, č. j. 4 Azs 229/2020-34 či č. j. 3 Azs 129/2020-68).
15. V řízení s žadatelem z bezpečné země původu, který nedoloží, že v jeho případě tuto zemi nelze považovat za bezpečnou, totiž podle § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že „[j]sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“
16. S ohledem na výše popsanou právní úpravu i ustálenou judikaturu nelze považovat argumentaci rodinnými důvody za důvod pro přijetí žádosti o mezinárodní ochranu k věcnému projednání podle § 12 až § 14b zákona o azylu. Rovněž nelze přistoupit k věcnému přezkumu žádosti z důvodu tvrzeného nedostatku financí nebo nedostatku zázemí v domovské zemi (viz např. opakovaně citovaný rozsudek č. j. 7 Azs 347/2020-23). Totéž platí pro tvrzení, že na Ukrajině by bylo pro žalobce a jeho rodinné příslušníky obtížné nalézt si práci. Jediným důvodem pro přijetí žádosti k věcnému přezkumu může být v případě žadatele pocházejícího z bezpečné země pouze prokázání, že tuto zemi nelze ve vztahu k němu za bezpečnou považovat.
17. Takovým postupem přitom nedochází k porušení mezinárodněprávních závazků ČR plynoucích z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) nebo Úmluvy o právech dítěte. Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, uvedl, že „rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle [zákona o pobytu cizinců]. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území ČR. V takovém případě tedy není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkoumávající takové rozhodnutí upřednostňoval ve smyslu čl. 10 Ústavy ustanovení stěžovatelkou uváděného článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte či jiných mezinárodních smluv zakotvujících právo na soukromý a rodinný život či základní práva dítěte před ustanoveními

soudního řádu správního či zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito normami za daných okolností nenastává.“

18. Citovaný právní názor pak Nejvyšší správní soud potvrdil i v případech týkajících se právě aplikace institutu bezpečné země původu, např. v usnesení ze dne 4. 12. 2020, č. j. 3 Azs 129/2020-68, uvedl, že „stěžovatelkou tvrzené skutečnosti (zejména její psychické obtíže a existence rodinných vazeb v České republice) pro ni mohou být významné a soud je nechce zlehčovat. Přesto v nyní projednávaném případě nejsou relevantní právě proto, že žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta, neboť přichází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Je proto třeba, aby stěžovatelka legalizovala svůj pobyt na území České republiky na základě některého z pobytových oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.“ (důraz přidán; viz rovněž rozsudek č. j. 7 Azs 347/2020-23 nebo usnesení č. j. 6 Azs 240/2020-36).
19. Lze shrnout, že výše uvedená právní úprava (a konstantní judikatura k ní se vztahující) umožňuje žalovanému, v případě, že cizinec pochází z bezpečné země, se věcně nezabývat jeho žádostí o mezinárodní ochranu, pokud cizinec neprokáže, že v jeho případě nelze domovskou zemi za bezpečnou považovat. Ani v situaci, kdy má cizinec rodinné důvody pro setrvání na území ČR, nepředstavuje tato skutečnost důvod pro přijetí jeho žádosti k věcnému projednání. Tímto postupem přitom nejsou porušeny mezinárodněprávní závazky ČR vůči soukromému a rodinnému životu cizince zaručené čl. 8 Úmluvy, ani závazky vyplývající z Úmluvy o právech dítěte. Jak vyplývá z výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu, pobyt cizince na území je v takových případech třeba řešit v režimu zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizinců, kteří nezískali nebo pozbyli pobytové oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016-59), jak je tomu i v nyní posuzované věci. Z tvrzení žalobce vyplývá, že žádost o mezinárodní ochranu podal poté, kdy byla zamítnuta jeho žádost o povolení k přechodnému pobytu. Zároveň je z jeho tvrzení jednoznačné, že jediným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je přání setrvat na území spolu s rodinou, aniž by uvedl jakoukoliv skutečnost, která by svědčila o tom, že mu v zemi původu hrozí pronásledování či vážná újma ve smyslu zákona o azylu, a že tedy pro něj Ukrajina není bezpečná. Za popsané situace bylo namístě, aby žalobce řešil svou situaci prostřednictvím zákona o pobytu cizinců (např. podáním nové žádosti o pobytové oprávnění), nikoliv prostřednictvím zákona o azylu.
20. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný zjistil stav věci v rozsahu, který byl potřebný pro posouzení podmínek aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu, a jeho závěr o zjevné nedůvodnosti žalobcovy žádosti je souladný se zákonem.

IV. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

21. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. srpna 2021

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně